

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ad Leonem X. Pontificem Maximvm

[Straßburg], 1519

VD16 L 3409

Contra D. Ioannem Eckivm Theologvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34717

AD LECTOREM.

test probari ex sacris literis. Quin potius si quid docere uolunt, non statim minis cogant homines, alioqui misera erit Christianorū conditio, sed proferāt ex fontibus testimonia sine coactis & apud se natis interpretationibus, & credetur eis. Id quod nō fecit M. sacri palatii F. Syluester Prieras, qui nuper Martino Lutherio respondit, sed sic, ut Theologis & non Theologis risum mouerit, cū sua ecclesia essentiali, uirtuali, representatiua. Quod si laici respiciente passim mundo nō tam ex libris, quos etiā nobis Theologis meliores legunt, q̄ ex ingenij sagacitate, multa quotidie reprehendunt circa Christianismū, quæ secus habere putant, quid oportet nos facere a uulgo longe, lateq; remotos? Aperite tandem per dominū nostrum Iesum Christū oculos uestros o Theogi, & omissis scholasticis opinionibus, omissis puerilibus digladiationibus, ad ipsos scripturarū fontes accedite. Hæc admonendi causa dicta putentur, certe non sine lachrymis & gemitu bonorum uirorum scripta, ad superbam istam pertinaciam, & pertinacem quorundā superbiam ingemiscensium, teste Christo, qui est benedictus in secula. Fiat, Fiat.

CONTRA D. IOANNEM ECKIUM THEOLOGVM.

REVERENDVS PATER DOCTOR Martinus Lutherius, disputationis suę pro declaratione uirtutis indulgentiarum, hanc primam posuit conclusionem.

Dominus & magister noster Iesus Christus, dicendo, pœnitentiā agite, omnem uitā fidelium pœnitentiā esse uoluit.

ECKIUS IMPVGNATOR.

Cum regnum cœlorum in uerbis Christi præsentem uideatur significare ecclesiam, ac tempus plenitudinis euangelicæ tunc aduentantis, nō uidetur quō pœnitentiā omnem fidelium uitā exprimat.

R ij

CONTRA D. IOAN

D. ANDREAE Bodensteinij Archidiaconi Vuit-
tenbergensis Apologeticae propositiones, pro
Reuerendo Patre D. M. Luthero.

- Prima Eckij conclusio contra Vuittenbergenses in funda-
mento est, Ecclesiam militātem (cui tempus plenitudinis e-
uangelicę aduenit, cū sit congregatio omniū fidelium, inter
quos non pauci sunt iusti) non uideri pœnitentia indigere.
- 1 Eckius non intelligit qđ ecclesia ingemiscit, negat qđ ec-
clesia confitet, & turpiter orationes, in qbus uersat ignorat.
  - 2 Quoniam ecclesia annua quadragesimali obseruatione,
se purificari confitetur, & uniuersaliter coacta dicit, Peccatores te rogamus &c.
  - 3 Eckius autem tollendo pœnitentiā ecclesię, eius purifica-
tionem negat, quam ipsa cōfitetur, ne a domino iudicetur.
  - 4 Ecclesia petit dei populum ab omnibus peccatis emun-
dari, quę uerba sunt pœnitentis Psal. I. Ita quoq; expostu-
lat ecclesia, Sacros nos purificāte ieiunio. Item a noxijs quo-
q; uitijs cessare concede.
  - 5 Dicit item, Deus qui culpa offenderis, & pœnitentiā pla-
caris &c. Et flagella quę meremur, auerte. Non dicit, meriti-
sumus, sed meremur. Item aduerte, pœnitentiā placaris.
  - 6 Et in alia collecta. Parce domine parce populo tuo, ut di-
gnis flagellis castigatus, in tua miseratione respiret.
  - 7 Nonne ecclesia seu populus dei petit se castigari, quod si
non est pœnitere, Eckius iudicabit.
  - 8 Hoc idem inter suffragia in Collecta, Deus qui culpas no-
stras pijs uerberibus percutis &c. ecclesia petit.
  - 9 Vide Eckij collectam quā ecclesia facit, & petit ab immi-
nentibus peccatorū suorū periculis, deo protegente saluari.
  - 10 Quę petit a populo dei flagella irę diuinę auerti. Sed
fortasse Eckius absq; libris facile respondebit, ecclesiam des-
precari, ut ab imminentibus peccatis liberetur. Non ab his
quę insunt, sed quę imminēt.

NEM ECKIUM THEOLOGVM:

- 11 Verum ut euasiones manifestis occludatur septis, ei collectam hanc opponimus, Purifica quæsumus domine tuorum corda fidelium, ut a terrena cupiditate mundati & præsentis uitæ exuantur &c. Adde & alteram eius diei collectam, qua petit, ut sancta deuotio purificationem tribuat.
- 12 Ex qua oratione ad literã uidemus ecclesiam deprecari ut fidelium dei corda purificentur, quod humiliatis causa dictum esse, nemo nisi anathemate pcutiendus, dicere audet.
- 13 Per fideles dei, quos audet intelligere, nisi eos, qui & fide uiuunt iustos?
- 14 Secundo ad literam apparet ecclesiam deprecari, ut det fideles, hoc est iusti, a cupiditate terrena mundentur, ergo habent immundiciem purgandam.
- 15 Rogo Eckium, quid aliud efflagitat ecclesia, nisi ut iusti mundentur ab ædificatione illa, qua iusti super fide Christi, lignum, foenum, & stipulam ædificant.
- 16 Qui non pereunt, sed per ignem saluantur, cuius diuersa est penes Aug. & Greg. interpretatio.
- 17 Aedificant qui carnali affectu circa temporalia tenentur &c.
- 18 Petit ecclesia ut eius membra sancta, a cupiditate terrena purificentur, ut sordes subnascentes diluantur.
- 19 Quod timuit illa, quæ pulsanti sponso dixit, Laui pedes meos, quomodo inquinabo illos.
- 20 Petit ecclesia, quod Christus patrem cœlestem facturum promisit, uidelicet ut palmitem ad ferendos fructus purget.
- 21 Cum in multis offendimus omnes, idcirco ecclesia petit purgari ab offensis & culpis, & agit pœnitentiam.
- 22 Petit ut fidelium corda purificentur, quia omnes fideles uetustatem ex peccato relictam habent, quæ in interiori homine de die in diem renouatur.
- 23 Petit quod apostolica præcipiunt mandata, renouari scilicet spiritu mentis, & indui nouo homine.
- 24 Eximia est pœnitentia, peccata & infirmitates fateri,

R iij

C O N T R A D. I O A N

& sanitatem a medico precari.

25 Eleemosynæ, ieiunium, & oratio, remedia sunt uenialium peccatorum.

26 Tametsi euāgelicæ plenitudinis t̄ps ecclesiæ aduenerit

27 Attamen uniuersa ecclesia quamdiu militauerit, quotidiana pœnitentiæ est indiga.

28 Ecclesia militans ideo dicitur, quod rebellat semp & in omni bono opere uitij atq; concupiscentijs impugnatur.

29 Fit, dum iustus fortiter pugnat, fatigatio, quæ hilaritatem datoris lædit, uitiatq; (petram;

30 Beatus est ait, nō criminofus, q̄ allidit paruulos suos ad

31 Hoc fit, quod charitas huius uitæ potest augeri, & illud incrementi quod deest, ex uitio nostro deest.

32 Hoc uitium peccatum est, quod ecclesia sancta quotidiana confessione, nec sterili dolore expiat,

33 Hoc uitium habent, qui pedum lotione indigent.

34 Quod boni & mali, filij dei habent, semper enim, dum bene facit iustus, peccat, & bonus & malus est.

35 Immo nemo coram deo (nisi iustus) pœnitet.

36 Adde quod septies in die iustus cadit, sed nō colliditur, quia dominus supponit manum, secundum Cassianum patet quod fideles iusti cadunt.

37 Quibus iustis dominus manum supponit, Et ideo non imputat peccata, quod peccata sua agnoscunt, ac femur percutiunt, & debitoribus remittunt debita.

38 Mordaces illi qui sub titulo M. & A. uerbum (imputat) tanquam indecens seu nō congruens notant, literas sacras rident, & ecclesiasticos adlatrant, sed cur? quia legere & intelligere, ut bene loquantur, nolunt.

39 Agunt pœnitentiam incorporandi, agunt & ueraciter, ecclesiæ incorporati.

40 Sed & nullum ex literis apostolicis (quibus ecclesia sancta sine ruga & macula prædicatur) Eckius auxilium petat,

NEM ECKIUM THEOLOGVM.

ne cæteras scripturas, hac male intellecta, ut Faustus legem
Moysi laceffat & rumpat. quoniã præmissis non obstat Aug
gustinus contra Iulianum libro quarto, cap. iij.

CONCLUSIO secunda R. P. D. Martini Lu
therij ex uerbis euangelicis.

Quod uerbum pœnitentiã de pœnitentiã sacramentali,
id est, confessionis & satisfactionis, quæ sacerdotum mini
sterio celebratur, non potest intelligi.

ECKIUS IMPUGNATOR.

Interiorem pœnitentiã magnã esse, Christus & omnes Christiani
docuerunt. Siquidem deus cor aspicit & uoluntatem. Vidua hoc do
cet, quæ minuta duo in Gazophylaciũ misit, & plus omnibus misit
D. iesu teste. Est enim uoluntas in anima, sicut regina in regno.

D. ANDREAE BODENSTEINII, AR
chidiaconi Vuittenbergensis apologeticæ
propositiones, pro reuerendo Pa
tre D. Martino Lutherio.

- 1 Veruntamen cum Eckius in secunda contra nos conclus
sione, idcirco magnam interiorem fecit pœnitentiã, quod
uoluntatem reginam suorum actuum dicit, ostendit se uel
ignorare literas sanctas, uel eis aperte contradicere.
- 2 Nam uoluntas nostra nõ est regina & domina eorum o
perum, quæ deus ut uoluntatis essent, fecit. Nisi liceat cum
audaculo Eckio securitatem uoluntati promittere, contra
prophetica & apostolica documenta,
- 3 Idem Eckius se ignorare ostendit, quod pœnitentiã est
donum dei, quod deus in nobis operatur.
- 4 D. Eckium hac scriptura satis confutari existimo, quam
Hieremias adidit, Conuerte me domine & conuertar, quia
tu domine deus meus. Postq̃ enim conuertisti me, egi pœ
nitentiã, postquam ostendisti mihi, percussisti femur meũ &c.
Quam legat, & uideat confusionem suam, Hiero. interpre
te, Ambro, & nonnullos alios non sine causa recitemus.

R iij

- 5 Cōmouisti terrā & cōturbasti eam, sana cōtritiones eius quia cōmota est. Deus cōmouet uoluntates, & fit contritio
- 6 Discat eodem Hieremia docente, quod dñs conuertit cōuersionem nostrā. Quod dñs dat pœnitentiā, agnoscat orationem quam scit, Da nobis digne flere mala quæ fecimus.
- 7 Veruntamen cum litera non dicat, dedisti, sed conuertisti &c. Et timendū sit eum, quem pronus fuit hæreticū uocitare. M. quem non intellexit, & hæc calumniari, legat apostolum, ne forte de illis deus pœnitentiā, & respiciant a diaboli laqueis, aduerte det, ait, lege Augustinum.
- 8 Volūtas est dñā & regina suorū actuū, suorū oim, scilicet
- 9 Quando uoluntas dominatur in anima, ridet (malorū, diabolus & exultat, quod præparatur ei præda.
- 10 Deus amat in nobis, qd ipse fecit, at quod ipse non fecit odit. Ambro. facit Collecta, quæ in primis legitur, Dirigere sanctificare &c. Et in pascha, Deus qui per unigenitū &c.
- 11 Per authoritatem, omnis plantatio, quam non plantaue rit pater meus, eradicabitur, & bene ad propositum.
- 12 Misericordia equidem eius super omnia opera eius, nō nostra mutabilis uoluntas, quando ab incōmutabili uoluntate non regitur, tunc tanto citius appropinquat iniquitati, quanto acrius intendit actioni, attende Ecki.
- 13 Aduerte commodum & periculum, quādo uoluntas regitur, & quando in anima regit.
- 14 Vniuersaliter loquendo, deus est dñs, & rex in aia nra.
- 15 Quia nra, quæ deus non fecit nra, mala sunt & peccata.
- 16 Perditio tua ex te Israel, tantūmodo auxilium tuum ex me. Ex nobis perditiones, ex deo suppetiæ, & bona & salus. Si pœnitentiā salutaris ex nobis, id est, uoluntate nostra est, falsa erit, quod perditio ex nobis est.
- 17 Omnis iustitia nostra, hoc est, nostræ uoluntatis, est sicut pannus menstruatae mulieris. Hanc authoritatem Thomistæ male dicunt de iustitia legis sacramentalis dictam, &

non intelligi posse de alia lege scripta.

18 Pondera autem, quam splendidum sit opus, quod uoluntas in anima dum regit, operatur.

19 Dño deo nostro iustitia, nobis aut confusio faciei nostrę si nobis est, id est, nos habemus cõfusionem, deus aut iustitiam facit, quid de pœnitentiã, quando nostrę est uoluntatis.

20 Sed scit Eckius in suis iustificationibus (fortasse) preces prosternere, & non in miserationibus dei, ac habere suam iustitiam non dei.

21 Deus, ait Hieremias, facit misericordiam in terra. Tu es (alio attestante propheta) misericordia mea.

22 Quod Eckius, nisi furiat^o, de misericordiã, q̄ deus misericors est, accipere neq̄t, sed ea misericordiã q̄ misericordes opante deo, efficimur, deus nostra est & dicit misericordiã.

23 Iuxta Dauidicum illud, Secundum magnam misericordiam tuam uiuifica me, & custodiam testimonia oris tui.

24 Opera misericordiã & ea sola, deus coronat in misericordiã & miseratiõẽ, nam ei iudicium sine misericordiã, qui non facit misericordiam.

25 Quibus documentis lapideum pectus molliri posset, & ois facultas infirmi arbitrij eneruari, quoniam opera dei nõ sunt in potestate nostra. Dominus em̄ soluit compeditos, non liberũ arbitrium. Dñs erigit elisos, nõ liberũ arbitrium.

26 Si opera bona essent in nostra potestate, stulte petere mus ea nobis donari.

27 Omnia quæ ad uitam spiritalem attinent, hoc abbreviato efflagitamus uerbo, Fiat uoluntas tua, hoc est, fac nos facere, fac nos uoluntatis opera suscipere.

28 Ecclesia sibi dari seu donari deprecatur, ut deũ quærat, & ut gaudia promissionis quærat, ac quæsita citius inueniat. Petite se illustrari, ut uidere possit agenda (quæ Eckius sine precibus accurate perspicere potest) Item petit dari, ut agnoscat quod profitetur, & cœleste munus quod frequen

rat diligat (quod Eckius ex naturalibus, nullo precatur sufful-
tus diligere potest) Petit item, deum praueniendo actiones
nostras, aspirare. Et rursus, adiuuando prosequi (Eckius au-
tem cum gratiam habet, non indiget nouo auxilio, nisi se in-
digere fateatur) Item ecclesia praestari sibi auxilium petit, ut
orationibus & ieiunijs intendat, cum multis collectis.

29 Quod ex Ezechielis & aliorum authenticorum testimo-
nijs deum facere, ut faciamus dixi, ostendam Eckio in ora-
tionibus suis, ne posteris rursus aberret diebus.

30 Habes orationem in quadragesima, dominicæ primæ
feria sexta, quam tibi facis deuotam, pulchre in collecta do-
minicæ secundæ feria tertia petit, ut deo operante implea-
mus, quod eo authore cognouimus. Et in alia, sic dicit ad lis-
teram, & eius semper faciat inharere mandatis, dominica
in tertia. Item dominicæ quartæ feria quarta, & dominica
in octaua paschæ, qui celebrari fecisti, Et in feriali collecta
dicit fecisti celebrare, fac gaudere.

31 Verum, ut exemplū propositæ poenitentiaē habeas, ad-
uerte qd oras sabbato dominicæ quartæ in quadragesima,
Da nobis digne flere mala quæ fecimus &c, quid est hoc ali-
ud, nisi fac nos flere, largire nobis fletū peccata expiantem.

32 Innumera alia sunt exempla, ex quibus addiscere debe-
res, deum hoc praestare, quod nos facere iussit, nec alia sibi
placere, quam quæ ipse largitus est, nec aliquas prosequi a-
ctiones, quam quas ipse inspirauit, suas prosequitur, suas ad-
iuuat actiones, sua opera, nō nostra coronat. Probat per
collectam dominicæ quartæ post octauas paschæ. Et colle-
cta quæ paschæ, & ad primam inter paschalia legitur festa,
per illud, qui habet dabitur, ut abundet, & cætera.

33 Veniamus demum oportet ad infirmitates, ad nihil cum
ecclesia dicentes, Deus qui conspicias omni nos uirtute des-
titui, interius, exteriusq; custodi, dominica secunda in qua-
dragesima, Absit ut deus false conspiciat, & ecclesia mentia

tur, nos omni uirtute destitui.

34 Sublata est per hanc orationem ab homine spes, & bene, quoniã maledictus est, qui spem ponit in homine. Eckius est homo, ergo nec in se uel in sua uoluntate spem pœnitentiæ faciendæ ponere debet.

35 Et rursus bene, ne dixeris, ego feci mihi hanc uirtutem, sed potius memoraberis domini dei tui, quia ipse tibi dat fortitudinem facere uirtutem.

36 Ergo nos sumus nihil in dei scientia, sed aliquid in diuina eius misericordia. Bernhardus.

37 Si omnes profuderimus & exercuerimus facultates nō habentes dei charitatem, sumus nihil.

38 Si autem diuinas opes, & superna auxilia, & esurientes pauperes, nihilq; habentes mendicatum quæserimus, dñs p nobis sollicitus erit, per illud, Ego paup, & mendicus, &c.

39 Eant, ego & nos fecimus, euanescant nostra, & propria mortificemus dei spiritu, nostra, ut deus faciat sua in nobis.

40 Vbi non ego, ibi foelicius ego, Augu. de conti. ubi non aliqd & nihil, ibi foelicius aliqd, per illud, Exaltauit humiles

41 Et per illud, Deus repulisti nos, & destruxisti nos, iratus es, & misertus es nobis, destruxisti, ait, nos.

42 Quam diu placent homini, ego, nos, nostra, propria, & meum, nostrum, aliquid, tam diu uicissim in homine est, qd deo displicet, argu. Ambrosius &c.

43 Sed nostrum ego, impios in seruitutem redigit, ut iustis autem uehementes habet uetustatis reliquias. Mirabiliter quoq; serpit tentatio, quæ aufert nobis, ego, tu, nos, uos, nō ego, non tu, & male tu fecisti.

44 Tunc uero quando deus regnabit, & erit omnia in omnibus, ego & omne proprium uilescet.

45 Summoueamus humiliter & uere, ego & nos, & tunc deus nos faciet saluos.

46 Non est homo uerax, in quo deus non loquitur.

- 47 Nemo habet de suo, nisi mendacium & peccatum.
 48 Qui facit quod in se est, facit quod deo displicet, mentitur, obloquitur, ac sibi officit.
 49 Ex præmissis inferitur, quod bona operatio non uoluntati humanæ, sed diuinæ debet simpliciter attribui.
 50 Bonus actus, ut aiunt, quantum ad totam suam entitatem, hoc est, totus, attribuitur deo.
 51 Illi autem qui uoluntati substantiam actus, ut Capreolus, & Scotus, modum uero seu entitatem minorem deo attribuant, quod maius est sibi ipsi, quod minus, ne dicam feces, deo deputant. Ex propositis inferitur ad destructionem illius quod penes Scotum legimus, uidelicet, quod uoluntas est principalis causa, quantum ad principalitatem entitatis in bono opere, secus quantum ad principalitatem esse meritorij. Scotus & sequaces in i. & Capre. ij.

Inferitur quoque aduersus eos, qui Augustinum diuellunt ne dicam, corrumpunt, exponentes eius dictum, ipsa gratia augetur, ut aucta mereatur perfici, comitante non ducente pedissequa, non præuia uoluntate, dicentes, quod uoluntas est pedissequa quantum ad relationem meritorij, de qua Augustinus non cogitauit.

R. P. D. MARTINVS LV THERIVS.

Igitur Papa per remissionem omnium pœnarum, non simpliciter omnium intelligit, sed a seipso impositarum.

ECKIVS IMPVGNATOR.

Immo oppositum, quia uel intelligit pœnas canonum solum accumulatiue, ad pœnas a deo impositas concurrere, iam laqueus, non salus esset in canonibus pœnitentialibus, aut uult eos declaratorios sicut in ueritate sunt, & ipse non attendit, iam remittendo pœnas canonum, aliquas pœnas remittit.

D. ANDREAE BODENSTEINII ARCHI

diaconi Vuittenbergensis apologeticæ propositiones, pro R. P. D. Martino Lutherio.

1. Eckius dum in canonibus non laqueum, sed salutem esse

NEM ECKIUM THEOLOGVM.

- putat, & hoc latenter scribit, iudaizat, & Paulū qui dicit, Li-
tera occidit. Item lex est ministratio mortis, non intelligit.
- 2 Aut plus hominibus quam deo tribuit.
- 3 Indiget idem Augustino doctore.
- 4 Et ea caret intelligentia, quam Capricornus, Scotusq̄,
Alphonsus & Gabriel, præstare nequeunt.
- 5 Cum aut̄ is error, q̄ in atramento, seu literis eo factis, aliud
auxiliū, q̄ demonstrationis & manifestationis, ut puta salu-
tem ipsam ponit, in Palestino iudicio sit subuersus ac conde-
mnatus, metuendū est Eckium heresim in pulmone habere
- 6 Non sufficit prædicare uerbum dei, aut illud legendo in-
telligere, sed oportet ut assensus ei commodetur.
- 7 Peiores efficiuntur qui diuina, etiam euangelicā legem
sine gratia audiendo uel legendo intelligunt.
- 8 Cognitio peccati sine gratia nocet, facit enim nos scire
quod uitare non possumus.
- 9 Nudus sermo ad monendū est utilis, ad persuadendū in-
- 10 Nec lex sancta, quæ facienda & deuitanda (firmus.
demonstrat, & liberum arbitrium cum ea, ad faciendum sa-
lutis opera sufficiunt.
- 11 Si Eckius salutem in scripturis collocari putat, ipsum in
Iudæis Christ⁹ reprehendit, ibi, Scrutamini scripturas, quia
uos putatis in ipsis &c. Et ei aduersatur Apostolus, qui di-
cit gratiam lege testificari, non conferri.
- 12 Immo si error notatus subsisteret, magna Bibliæ pars alf
- 13 Paulus quoq̄ insaniuisse merito conuincere (leret.
tur, qui uelut gratiæ defensor dixit, si iustitia est ex lege, Chri-
stus gratis est mortuus.
- 14 Si Eckius de salute secius, quam nos dixit, eius conclu-
sio contra Vuittenbergen̄, posita, non urget, nec ualet, sed
aduersus ignem cereo pugnat stimulo.
- 15 Verum si de salute locutus est, more scripturarum, apos-
tolicis aduersatur documentis.

M. LV THERII SERMO

16 Ex præmissis colligitur, quod si canones conscientiam obligant, solum præuaricationes accumulunt, præceptum ecclesiæ ostendunt, & ultra non progrediuntur.

17 Cum autem D. Eckius, Vvittenbergenses non dicit attendere ueritatem, uidelicet, quod canones sunt poenarum a deo impositarum declaratorij, nisi sale cõdiatur, euanesceat factata sua ueritas, præsertim si non per f. scripseris.

18 Petit tamen, ut idem Eckius in propositione sua (quæ incipit, Erronea apparet &c.) ad idem & aptius loquat. Quæ enim controuersia est partium nõ aduersantiũ; nisi sic dicat Canones cumulatorios, aut declaratorios poenarũ, sed parua & minuta non curamus, nec prosequimur sophismata.

EX VVITTENBERGA CVRSIM VII
die mensis Iulij, Anno domini
M. CCCC. XVIII.

R. P. MARTINI LV
THERII AVGVSTINIANI VVITTEN
BERGENSIS DE POENITEN
TIA SERMO.

E indulgentijs sæpe locutus sum uobis, do-
nec id meruerim, ut hereticus accuser, ut au-
tem rem ipsam teneatis, possitisq; uosipsi cõ
illis conferre, ecce procedã iuxta eorũ sen-
tentiam, nisi ubi locus fuerit mea interseren-
di. Igitur eorũ sententiã, Poenitentia diuidi-
tur in tres partes, quæ sunt, Contritio, Confessio, Satisfactio
PRIMA, Contritio (sic enim cõepit uocari uera poeni-
tentia interior) duplici uia paratur. Primo per discussionem